

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vsako leto 15 K
 1/2 10 „
 1/4 5 „

Posamična številka stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kažipot po Goriškem in Gradiškem“ in „Kažipot po Ljubljani in kranjskih mestih“, dalje dva krat v letu „Vozni red železnice, parnikov in poštne svez“.

Naročnino sprejema upravnštvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadst. v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček. Na naročila brez dopolne naročnine se ne odziva.

Oglasi in poslanice se računajo po Letni listi čestitkano 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsake vrste. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru.

— Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnštvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopolni naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo lo upravnštvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „SOČE“ vsak petek in stane vsako leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„SOČA“ in „PRIMOREC“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: Schwarz v Šolaj ul., Jellersitz v Ninski ul., Ter. Leban na tekašcu Jos. Verdi, Peter Krebelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v pokopališčni ulici, I. Matijasi v ulici Formice, I. Hovaški v Korenski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovor „sodrug“ — dr. H. Tumi

na njegovo „Pojasnilo“ v „Rdečem Praporju“ 9. t. m. (Dalje.)

4. Tumov kompromis z vlado?!

Dr. Tuma piše:

„Pred volitvami je se poskusil takratni tržaški namestnik grof Goess, spraviti slovenski stranki za skupen nastop. V treh italijanskih kurijah so nastopili vladni kandidati, ki so izjavili, da izločijo narodnostno vprašanje in se združijo s slovenskimi poslanci, da se popravi zanemarjeno gospodarstvo v deželi. Obetalo se je: polno narodno ravnopravnost, pričetki takoj amelioracijska in investicijska dela (regulacija Soče in Vipave, dobava vode za Kras in Brda, podpora kmetijstvu i. t. d.). Za bodoče deželnozborske volitve bi se vrglo dr. Pajerja s pomočjo kardinala Missie, ki bi bil za deželni zbor odločilna oseba.“

Moj odgovor: Dr. T. piše v „R. P.“ pravljice iz „tisoč in ena noč“; eno tako svojo „noč“, ko ni mogel spati in ga je tla čila mora, nam je popisal v ponatisnjem odstavku. V nemirnem snu vidi tri vladne kandidate med Italijani, ki obetajo Slovincem zemeljski raj na naroduem in gospodarskem polju, — in vidi celo mogočnega in odločujočega kardinala Missie, ki je vrgel dr. Pajerja med staro šaro. In dr. Tuma steza svoje roke po Goessu in Missiji ter sprejema v znamenju „sprave med slovenskimi strankama“ na krožniku mo poklonjeno državno poslanstvo, za katerim so se skrivali še daljvi veliki vspehi, kajti celo Andrej Gabršček je verjel, da dr. Tuma . . . „se na Dunaju z vso silo vrže zopet na novo delo.“

Toda tlačila ga je le mora — izvrševalnega odbora in Andreja Gabrščeka, ki mu je tiščal želodec, in tile uporneži so ga zbudili iz lepih sanj ter mu posvetili v zaspano dušo: da tisti trije laški vladni kandidati lahko obljublajo hribece in dolince, nebeški raj na tem in onem svetu in vsakemu Slovincu še po zlato uro za novo leto, ali dobiti morajo druge osliče, ki jim pojdejo na tak led.

Dr. Tuma pripoveduje lepo pravljico — političnim otročjem, ki bi utegnili stezati roke po dvomljivih sencah laških vladnih kandidatov, katere je metal na steno bivši namestnik Goess. — Te sence so namreč izginile, še predno je zasijalo solace resnega volilnega boja; da bi mogli zmagati tisti — vladni laški kandidati, to je mogel sanjati pač edino dr. Tuma, katerega je zazibal grof Goess v sladki sen z miroljubno pesmico o zagotovljenem mandatu. — Da, laški vladni kandidati, ki niso smeli niti od daleč upati na zmago, so lahko obljubljali, toda dogovori o bodočem delu v deželi so mogoči pač le med možmi, ki jih ne vzame že noč pred volitvami, marveč imajo opravičeno nado na zmagovalno bodočnost.

In pa še grof Goess, tisti naduti, praznoglavi nemški aristokrat, ki je sovražil Slovence iz dna svoje duše! Težki so nam bili časi pod njegovo vladno na Primorskem. Dr. Tuma je poznal njega in menda celo rodbino že od poprej, — in čisto nam je vsiljeval svojo strašno sodbo o njem. Kaj čuda, ako nikdo izven dr. Tume ni hotel iti na led ne grofu Goessu ne njegovim laškim kandidatom? — Vsepe volitev je pokazal, da smo imeli prav.

5. Tumov kompromis z — dr. Gregorčičem.

Dr. Tuma piše:

„Vsak količkaj pošten politik je moral to spravo sprejeti in dr. Gregorčič je to storil.“

Dr. Anton Gregorčič je prišel k meni na stanovanje in je priznal, da se tako ne more dalje in da ne moremo odkloniti za razvoj gospodarskega življenja na Goriškem tako znamenitih predlogov. Na Dunaj bi šla oba brez volilnega boja. S tem je bilo tudi zame rešeno vprašanje stranke. Z izgubo dr. Antona Gregorčiča v klerikalni stranki bi postala polna zmaga napredne stranke le vprašanje časa, in jeseni 1901. bi napredna stranka gotovo zmagala z vsemi 10 kandidati. No, g. Andrej Gabršček je v izvrševalnem odboru dosegel, da se je vsaka poravnava odbila, in ves moj trud, pregovoriti ga, je bil zaman.

Zavist proti meni in sovraštvo proti dr. Gregorčiču sta odločila.“

Moj odgovor:

„Pošten politik“ dr. Gregorčič je torej sprejel to spravo (!!) in lazil je za — dr. Tuma, katerega je hotel malo prej vtopiti v žlici vode; saj je spravil mene in njega pred kazenske sodnike in dr. Tuma bi bil istotako obsojen, ako bi bil imel moje sodnike. „Poštena politika“ Gregorčič-Tuma sta si torej lepo razdelila dva državnozborska mandata . . . „brez volilnega boja“.

Zakaj ne pové dr. Tuma tega, da se je vse to zgodilo (— ako se je res! —) šele potem, ko so bile pri koncu prvotne volitve in je dr. Gregorčič že natančno vedel, da je propadel, ker je bila večina volilnih mož proti njemu? Hotel je rešiti sebi in stranki mandat brez slehernih obveznostij za bodočnost. Smešna je trditev, da bi bil dr. Gregorčič po taki kompromisni izvolitvi zgubljen za klerikalno stranko, da bi postala polna zmaga napredne stranke le vprašanje časa in bi zmagala v jeseni 1. 1901. z vsemi 10 kandidati. — To pesem poje dr. T. lahko svojim socijem, ki utegnejo celo ploskati njegovi politični modrosti, toda vsi drugi jo moramo hvaležno odkloniti. Ako se je dr. Gregorčič v sili in potrebi tudi res zatekel v varstvo sovraženega dr. Tume, bi to ne spremenilo položaja niti za las. Tisti „tako znameniti predpogoji za razvoj gospodarskega življenja“ so vendar izginili, ker jih je vzela noč, kajti obljube neizvoljenih laških kandidatov pač ne štejejo! A da bi dr. A. Gregorčič padel iz hvaležnosti dr. Tumi za vrat, zapustil svojo stranko in vso svojo politično in gospodarsko organizacijo, da bi potem naša stranka vsled tega zmagala v deželni zbor z vsemi — 10 kandidati, — to je blazna fantazija bolnih možgan!!! Dovolj!

6. Zakaj je dr. Tuma propadel s kompromisom?

Domisljujem si, da vendar nekaj štejem v narodno-napredni stranki. Gotovo pa je, da moram tudi jaz biti poučen, ako kdorkoli za našo stranko kuje tako važne kompromise,

kakor je ta Tumov dogovor z Goessom in Gregorčičem. Toda celo vrsto ponatankosti in najvažnejše „predpogoje za razvoj gospodarskega življenja“ . . . sem izvedel šele zdaj iz „Rdečega Praporja“. Ne verujem, da je dr. Tuma komu drugemu kaj več povedal. Dan pred sejo izvrševalnega odbora je meni le od daleč namignil na neke dogovore, katere baje ima z Goessom in Gregorčičem. Opozorjal sem ga, naj bo previden, ker hočejo v veliki stiski ribariti v motni vodi. — Drugi dan je spravil dr. T. v sejo izvrševalnega odbora — kompromis, po katerem bi šla na Dunaj Gregorčič in Tuma. Ni pa bilo govora ne o narodnostnih ne o gospodarskih dobrotah, ki bi jih dosegli, marveč edino o tem, da v veleposelstvu in mestni skupini podpiramo — protiliberalna laška kandidata.

Izjavljam, da nisem pred sejo govoril niti z enim članom odbora o Tumovi nameri, ker nisem niti slutil, da nam spravi svoje nove načrte v razgovor ter bo zahteval takoj — odločitev.

Tu pa se je dr. T. lahko prepiral o resnosti in treznosti sodelavcev na trnjem polju naše domače politike. Vsi zapored so govorili proti kompromisu. Naglašali so, da smo pri koncu najstrašnejšega volilnega boja, kar smo jih dotlej doživeli, — in dosegli smo najkrasnejši uspeh, kajti trdno smo upali na zmago v obeh kurijah. Kaj poreče ljudstvo, katero smo gnali v najsilovitejši boj, ako se še pred koncem bitke generala objameta in . . . hoteta iti „oba brez volilnega boja“ na Dunaj?!

Tu je prišla do veljave najpriprostejša morala: da nam ni šlo za kako osebo, marveč za — stvar. Ali dr. Tuma je imel pred očmi le svojo častito osebo, slikal si je že docela novo karijero in bodočnost na Dunaju, zato je bil takoj pripravljen, vreči se v naročje dr. Gregorčiču, iti lepo na Dunaj, — nas pa prepuštili usodi, ki bi nam je naklepal dr. Anton Gregorčič. — Ko so povedali svoje mnenje že vsi člani izvrševalnega odbora, sem se namenoma oglasil jaz zadnji ter ob kratkem potrdil, kar so navajali drugi in izrekel se — proti kompromisu.

Dvajset let pozneje.

Nadaljevanje

„Treh mušketirjev“.

Francoški epikal:

ALEXANDRE DUMAS.

(Dalje.)

— V koliko dneh je lahko tu?
 — V petih dneh.
 — Naj le pride, in najde marsikaj izpremenjeno!
 — Želim to tudi jaz.
 — Jamčim vam za to.
 — No, in sedaj?
 — Zberite svojih petdeset mož, in bodite pripravljeni.

— Na kaj?
 — Na vse.
 — Je li določeno kako znamenje, po katerem bi se spoznali zavezniki?
 — Šop slame za klobukom.
 — Prav, z Bogom, Monseigneur.
 — Z Bogom, dragi Rochefort.
 — O Mazarin, Mazarin! pravi Rochefort, odhajajo s svojih kurat, ki ni imel ves čas prilike, izpregovoriti med tem razgovorom niti besedice, o Mazarin, videl boš, če sem res prestar, da bi kaj naredil!

Bilo je pol desetih zvečer; koadjutor je potreboval pač pol ure od nadškofijske palače do stolpa Saint-Jacques-la-Boucherie.

Zapazil je, da gori na enem najvišjih oken v stolpu lučica.

— Prav, si je mislil, Maillard je že na mestu!

Potrkal je, in nekdo mu je odprl. Vikar sam ga je pričakoval ter mu posvetil na vrh stolpa; ko sta prišla do tu, mu je pokazal majhna vratica, položil svetilko v kot ob zidu, da bi jo koadjutor pri odhodu lahko našel, ter odšel dol po stopnicah.

Dasi je bil ključ v vratih, jo koadjutor vendar potrkal.

— Noter! se oglasi nekdo, katerega je koadjutor po glasu spoznal za berača.

Gondy vstopi. Bil je res prosjak, ki je delil blagoslovljeno vodo pred Saint-Eustaško cerkvijo. Pričakoval je Gondy-ja, zleknjen na slabem ležišču.

Ko je videl, da je vstopil koadjutor, se je dvignil.

Tedaj je ravno udarila deseta ura.

— No, pravi Gondy, si li držal besede?

— Ne popolnoma, odvrne prosjak.

— Kako to?

— Prosili ste me za petsto mož, kaj ne?

— Da, in . . . ?

— No, in dobim dva tisoč.

— Se li ne bahaš?

— Ali hočete dokaz?

— Da.

Tri sveče so gorele v stolpu na treh oknih, katerih eno je gledalo na notranje mesto, drugo na Palais-Royal, tretje na ulico Saint-Denis.

Berač je stopil molče k vsaki teh treh sveč ter jih ugasil drugo za drugo.

Koadjutorja je obdajala tema, sobico so razsvetljevali samo še negotovi žarki lune, ki se je skrivala za gostimi oblaki, katerih robovi so se bleščali v brni luči.

— Kaj si naredil? vpraša koadjutor.

— Dal sem znamenje.

— Za barikade.

— A, a!

— Ko odidete od tu, boste videli moje ljudi na delu. Samo pazite, da si ne polomite nog, da ne zagazate med kake verige ter ne padete v kako luknjo.

— Prav! Tu je druga svota, enaka oni, ki si jo že dobil. Pomni, da si sedaj poglavar in ne hodi pit!

— Že dvajset let pijem samo vodo.

Berač vzame vrečico iz rok koadjutorju, ki je čul žvenketanje, katero je nastalo, ko je beračeva roka božajoče potipala cekine.

— A, a! pravi koadjutor, zdi se mi, da si lakom!

Berač vzdihne in vrže vrečico od sebe.

— Ah, bom li vedno isti kot sem bil, in ne bom li nikdar slekel starega moža? Zlato, o, kako ničevost!

— Pa vendar ga vzameš.

— Da, toda obljubim vam tu, da porabim to, kar mi ostane, v dela usmiljenja.

Njegov obraz je bil blede in spačen, kakor obraz človeka, ki je ravnokar prešel notranji boj.

— Čuden človek, zašepete Gondy.

Nato vzame klobuk, da bi odšel, toda ko se obrne, zagleda prosjaka med seboj in med vratmi.

Njegova prva misel je bila, da mu hoče ta človek kaj žalega.

Ta kompromis je druga glavna fiksna ideja dr. T., s katero je pozneje često moril svojo okolico. Ali kakor je brez podlage prva o mojih intrigah in pojedini besedi gosp. Oskarja Gabrščka, tako je nična, smešna, otročja tudi ta o — razbitem kompromisu, s čemur smo oškodovali stranko in ljudstvo.

Ako je res vse to, kar zdaj pripoveduje dr. Tuma o ginljivo bratskem razdeljevanju mandatov med njim in dr. Gregorčičem, tedaj je le prav to: da se dr. Tumi ni izpolnila srčna želja po državnem poslanstvu. — Kakor je dr. T. pozneje razkril svojo dušo, svoje srce, svojo pravo politično barvo, tedaj je za goriške Slovence veliko bolje, da dr. Tuma ni šel na Dunaj. Prihranil nam je mnogo blamaž!

7. Dr. Tuma po volitvah v drž. zbor l. 1901.

Dr. Tuma piše: „Radi tega (— namreč odklonjenega kompromisa —) sem kot predsednik izvrševalnega odbora takoj po volitvah izjavil Andreju Gabrščku, da tako naprej ne morem, da se ne morem podlegati absolutni njegovi volji v tako važnih in odločilnih stvareh.“

V prejšnjem odstavku sem že pojasnil, da je le Tumova fiksna ideja brez podlage, ako me dolži, da sem edino jaz podrl njegov kompromis. Tu je odločeval pravilen sklep izvrševalnega odbora in ne moja absolutna volja. Dr. T. torej se ni bilo treba „podlegati moji absolutni volji“, marveč volji in sklepu izvrševalnega odbora. Toda dr. T. ni maral nikdar sklepa proti — svoji absolutni volji. Udal se je le za silo, toda kahal je jezo proti meni, češ: „od tebe je bilo največ odvisno, da je bil odklonjen moj kompromis. Ako si ti odločno nastopil zanj, bi večina odločila — za kompromis.“ — Morda je to res, morda pa tudi ne. Toda jaz nisem bil Tumov priganjač, marveč enakopraven član izvrševalnega odbora; imel sem svoje prepričanje, ki me je vodilo. — Kakor se vidi, se Tumova jeza ni ohladila do danes ter še vedno sika proti meni, ker me smatra za glavnega krivca, da se mu ni posrečil kompromis, ki bi koristil njemu, stranko pa bi osmešil in — uničil.

Po dokončanih volitvah sva imela z dr. Tumo večji razgovor, kateri on omenja po svoje z gori citovanimi besedami. — Res je, da mi je postavil nož na grlo in hotel onemogočiti sleherni moj upliv na politiko stranke; hotel je zagospodariti popolnoma sam; izvrševalni odbor bi mu bil le osliček, katerega bi jahal, jaz bi ga pa smel le voditi, kakor bi zapel Tumov bič, pa lepo rešiti ga. — Dejal je: „Združiva se midva in vsi drugi pojdejo za nama. Ti pa prepusti vodstvo meni za tri leta; odgovornost prevzemam sam in — garantiram za uspeh. Ako se v treh letih izkaže, da sem slabo vodil, odslovi me!“ Ne bom ponavljal tu, kako sem pobijal to zahtevo in branil člane izvrševalnega odbora. Tudi vse odgovornosti nisem hotel pustiti dr. Tumi, češ: delajmo sporazumno, vladajmo stranko parlamentarno, in za delo odgovorjama vsi. Dr. T. naj dopusti, da tudi drugi člani izvrševalnega odbora kaj vejo in znajo. „Priatelj, wenigstens den Schein wahren!“ sem mu zaklical in mu postavil za zgled — dr. Gregorčiča, kako je on vodil razprave v „Slogi“. „Le reci pijancu, da je pijanec, ali norcu, da je norec, pa boš videl, kako te nahrulita“. — Ni pomagalo nič, dr. Tuma je izvajal skrajne posledice o prvi priliki, ker mu nismo pustili absolutnega vodstva.

Malo pozneje sva bila pri dr. Tumi — dr. Stanič in jaz. Zopet sta ga obsedli obe znani fiksni ideji in zmerjal me je, kakor kakega paglavca. — Volitve v državni zbor sem vodil — jaz s a m. Vspeh je bil ta, da smo dobili v obeh kurijah večino volilnih mož. — Ali ker dr. T. ni bil izvoljen vsled 22 furlanskih glasov, je bil za dr. T. to nevspeh, ki je dokaz, da je bilo delo — slabo. „Jaz sodim delo le po — vspehu!“ je sikal v me. Odgovarjal sem, da je dosegla naša stranka — yendar večino glasov v deželi, — in to je najkrajnejši vspeh za stranko po enem letu življenja. Dejal sem: „Doktor! Doseženi vspeh nas mora le vzpodbujati na delo. Ako ne bomo že mi uživali sadov našega dela, ga bodo naši otroci, ki bodo slobodnejše dihal... Delajmo po načelih našega lepega in obsežnega programa...!“ Tu pa je vskipel dr. Tuma: „Kaj program? Veš, kaj je naš program? To je izrodek — hinavščine. (Vsega se ne upam povedati, kaj vsc je rekel!) Povem Ti: jaz sem po svoji duši —

socijalni demokrat in ako imam danes sto tisoč (— kron ali goldinarjev, ni točno označil!) —, se postavim na čelo socijalni demokraciji.“ — Skoro bi me zadela kap! Z dr. Staničem sva se na kratko poslovila in na hodniku mi reče: „Ali se Tumi — blede?“ — „Ma!“ je bil ves moj odgovor!

Navajam nekaj podrobnosti, ki so značilne za prescjo tega političnega klovna, ki je srečno objadral že vse cirkuse in končno povsem obrabljen sopiha v zakotni spelunki svoje zadnje produkcije.

(Konec pride).

A. Gabršček.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Družba sv. Cirila in Metoda opozarja vse lastnike nabiralnikov, da te skrbno čuvajo in hranijo, kajti v kratkem času sta bila dva nabiralnika ukradena. Prosimo tedaj pozornosti, da ne bo družba trpela škode.

Družba sv. Cirila in Metoda je poslala možka podružnica v Ajdovščini 32 K 90 vin., katere so nabrali čistilci v blag spomin županu Schleglu v Šturijah v hotelu Šapla. Priložena je tudi lira. Hvala rodoljubom, slava spominu vrlega moža!

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabralo se je v veseli družbi v gostilni pri Fonu na Solkanski cesti K 1.

DOPISI.

Iz ajdovskega okraja.

Iz Gabrja pri Ajdovščini. — Kakor se je že pisalo v cenj. list „Soča“, zmagali so pri obč. volitvi dne 9. aprila t. l. na celi črti naprednjaki. Dne 30./4. t. l. imeli smo pa volitev županstva, pri kateri je izvoljen za župana g. Anton Nussdorfer, mož prave napredne korenike. Za podžupana pa sta: Rebek Franc 62. in Kobol Jožef 72., starejšini pa so: Turk Ivan 96, Turk Fr. 55, Turk Fr. 56, Turk Iv. 7, Uhelj Fr. 112, Vitez Jakob 59, Čehovin Andrej 53, Kos Lovro in Kobol Franc 114 iz Branice.

Ti izvoljenci stopili so pod zastavo, na kateri stoje Lavričeve besede: vse za narod, svobodo in napredek, in neustrašno, pogumno hočejo stopati po tej poti vedno navzgor od zmage do zmage, da konečno zaveje v celi občini svež veter narodne zavesti. Da se čim prej pride do začrtanega cilja, zato je celo starešinstvo z g. županom stopilo v krajni odbor narodno napredne stranke ter si izvolilo za predsednika Vek. Benko, za namestnika pa Uhelj Franca 112. Tajništvo: odboru prevzame predsednik. Tako vidite, dragi Gaberci, zopet smo za nekoliko na boljšem kot pa kedaj prej. Le tako naprej in kmalu se potope nasprotniki v naše vrste.

Iz tolminskega okraja.

S Tolminskega. (Kako je bil dež. šol. svet nafarban.) — V mesecu avgustu 1907. ni pomnoženi okraj. šol. svet dovolil neki učitelji 3-letnega plačanega dopusta radi uboštva in zadolženosti v okraju, radi tega, da je imela že prejšnje leto 1 leten dopust s celo plačo in radi še drugih uzrokov, kateri niso razvidni iz aktov (—!) in o katerih ni moglo tu govoriti, — in sicer s petimi glasovi večine proti štirim.

Glavar in Lasič, razumno, sta se zelo zavzela za 3-letni plačan dopust. (Op. uredništva: Saj ne bi šlo iz njiju žepa.)

V mesecu decembru je bil na dnevnem redu zopet 3-letni dopust dotične učiteljice in sicer vsled odloka dež. šol. sveta, češ, da je bil samo 1 glas večine in da se je neki ud izmed večine po seji izrazil, da ni vedel, zakaj se je šlo, ker sicer ne bi bil tako glasoval.

Eden udov iz pomnoženega okraj. šol. sveta je v seji meseca decembra z enakimi pojasnili in utemeljevanji (kar bi moralo priti v zapisnik, v zapisniku vrnjenem od dež. šol. sveta ni zapopadeno), kakor meseca avgusta nastopil proti 3-letnemu plačanemu dopustu. Glasovalo je za ta predlog ravno istih 5 članov, kakor v avgustu in pridružili so se temu glasovanju še 3 drugi udje. Čast jim!

Iz tega je jasno in dokazano, kako nerresnično je bilo poročilo na višjo šolsko oblastnijo.

Domače vesti.

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici vabi na I. Dijaški koncert za soboto dne 16. maja 1908. v dvorani „Trgovskega doma.“ Vspored koncerta: 1. a) A. Nedvéd: „Dijaška“, b) P. J. Čajkovsky: „Blažen, kto uliba-jetsja“ (poklonjen moskovskim visokošolcem), možka zbora. 2. a) Jos. Procházka: „Sneg pada...“, b) Jos. Procházka: „Poslednja noč“, Tenor solo s spremljevanjem glasovirja poje g. Josip Rijavec. 3. a) V. Lisinski: „Prelija“, b) Hr. Volarič: „Čolnčku“ možka zbora. 4. a) Jos. Michl: „Pevcu“, b) Jos. Michl: „Napís na velikem zvonu pri sv. Joštu“ (Prešeren) Bas-solo s spremljevanjem glasovirja, poje g. Vekoslav Filipič. 5. Ant. Rubinstein: „Jutro“ možki zbor s spremljevanjem orkestra. Dirigent g. Jos. Michl. — Orkester c. kr. pešp. št. 47. — Začetek ob 8. uri in pol zvečer. — Vstopnice se prodajajo v trgovini g. A. Gabrščka v „Trgovskem domu“ in na dan koncerta od 7. ure in pol naprej pri blagajni. — Cene sedežev v parterju: I.—II. vrste 2 K 50 vin. III.—V. vrste 2 K VI.—IX. vrste 1 K 50 vin., na galeriji I. vrsta 2 K, II. vrsta 1 K 50 vin., stojišča 1 K. Dižaki, vojniki-nečastniki in člani slovenskih pevskih društev 50 vin.

K obilni udeležbi uljudno vabi

odbor.

Opozarjamo p. n. občinstvo, da sledi „Dijaškemu koncertu“, kakor običajno, plesna zabava. Orkester vojaški.

Dijaški koncert. — Že dve leti zaporedoma so nas naši idealno navdušeni, delavni srednješolci tam v pustnem času ob koncu prvega polletja, presenetili s koncertom, na katerem so pokazali, kaj premorejo in dokazali, da ne spijo, ampak, da se izobrazujejo tudi zunaj šolskih sob. Vspeh teh prireditelj je bil v vsakem oziru nad vse pričakovanje, udeležba občinstva velika. Čisti dobiček se je obrnil prvo leto v korist podpornega dijaškega zaloga na gimnaziji. „Nar. prosvete“ in „Šolskega Doma“, lani pa so poklonili dižaki ves čisti dobiček — nad 300 K — našemu dičnemu goriškemu slavu — nesmrtnemu Simonu Gregorčiču za njegov spomenik.

Tudi letos je pričakovala slovenska javnost tam v veselem pustnem času, da nastopi dijaštvo z uspehi pred nje, ki so jih dosegli s svojim trudom; a pričakovanje je bilo zaman. Mislilo se je, da je goriško dijaštvo zopet padlo v nrtvilo, v letargijo. A temu ni tako! Običajni koncert o pustu je izostal radi drugih zabav in prireditev, ki jih je poln Kurentov čas. Prihodnjo soboto — kakor že naznanjeno — 16. maja nastopi zopet dijaštvo pred nas, in pokažejo, koliko so letos napredovali. V pevski šoli „Glasbena in pevskega društva“ so se strnile vse dijaške pevske sile v močnejši zbor, ki je dosegel pod spretnim vodstvom mojsterske roke g. Michla dovršenost, kakor je ni še imel dosedaj. Spored — že objavljen — je skrbno izbran in bo nudil mnogo užitka. Pričakovati je, da dižaki imenitno zvršijo svojo nalogo sebi v čast, pevovodji pa v slavo. Tedaj moralni uspeh te prireditve je že zagotovljen; da i gmoten uspeh ne bo slabši od moralnega, naj poskrbi pa slavno občinstvo, posebno ker je namenjen ves čisti dobiček v dobrodelne namene.

Slovenski meščani in mladinoljubi, pokažite, da se zanimате za napredek našega dijaštva. Vaša številna udeležba jim bo gotovo obodrilu za nadaljno delo in trud.

Na gotovo svidenje v soboto v dvorani „Trgovskega doma“ pri III. dijaškem koncertu!

Mladinoljub.

„Narodna Delavska Organizacija“ sklicuje za nedeljo 17. t. m. shod v Ajdovščini. Shod se bo vršil ob 3. uri popoldne v dvorani hotela Bratina. Nadejati se je najboljši udeležbe. Delavstvo v Ajdovščini potrebuje krepke, dobre organizacije. Take pa dobi v vrstah N. D. O.

Imenik porotnikov, izžrebanih povodom I. zasedanja porotniških obravnavic c. kr. okrožne sodnije v Gorici za leto 1908. — Imena 36 rednih porotnikov: Zuttioni Josip, Medeja, Šiligoj Josip, Dobrovo, Mikuz Anton, Sv. Lucija, Leghissa Josip, Krmin, Toso Blaž, Romans, Gerzeli Pavel, Tržič, Legar Josip, Srpenica, Sardagna Janez, Gorica, Droč Karol, St. Peter, Marcuzzi Anton, Gorica, Kerševan Alojzij, Gradišče-Renče, Resen Ferdinand, Gorica, Potatzy Anton, Gorica, Kristančič Ivan, Višnjevik, Zavadlav Franc, Štandraž, Panzera Ivan, Krmin, Montanari Josip, Turjak, Ciel-

goi Miha, Gorica, Milost pl. Ruggero, Gorica, Del Mestri grof Viktor, Gorica, Marušič Štefan, Lokvica, Velicogna Peter, Gorica, Pincherle Josip, Gorica, Juch Josip, Gorica, Paronitti Anton, Ronchi, Zuliani Mohor, Gradež, Brama Ivan, Gorica, Bombig Jurij, Gorica, Lapanja Ivan, Kobarid, Maraž Jakob, Vrtojba Dol., Codellia Josip, Gorica, Culot-Luchesig Franc, Renče, Dekleva Jakob, Fiumicello, Chiozza Anton, Škodovaka, Rocco Anton, Gorica, Bolaffio Amadej, Gorica.

Imena 9 namestnih porotnikov: Louvier Ernest, Paulin Silvester Franc, Pasiani Hugo, Pauletig pl. Evgen, Pich Karol, Sticsa Edvard, Bolaffio David, Perinzig Edvard, Jernay Ladislav, vsi iz Gorice.

Za slavnostni spreved na Dunaju išče naš deželni odbor poleg Furlanov tudi Slovence. Deželni uradnik M. Klavžar je bil na Bevkem, kjer je nabral baje 20 parov iz Soče, Loga in Trente, katere pošljejo v narodnih nošah na Dunaj. Obleke jim vkupi deželni odbor ter plača potne troške. Glejte! Za najrazličnejše potrebe nima denarja naš deželni odbor, tu pa ima kar tisočake, katere zavže za spreved, proti kateremu se je izrekel cesar, ali ga hočejo imeti dunajski krščanski socialci, ker jim obeta velike dobičke. — Mi smo proti temu, da trosi deželni odbor denar po nepotrebnem, ker ga še za potrebne reči ni. Tudi ni potreba, da bi hodili naši ljudje delat štafazo našim dunajskim narodnim sovražnikom. Rodoljubi na Bevkem naj odvrnejo ljudi od nakane deželnega odbora. Ni treba, da jih vlečejo na Dunaj, kjer jih bodo kazali za Lahe! Prav tega še manjka! — Če že hoče biti dežela zastopana, naj pošlje gor Berbuča v kroju „katoliškega Sokola“ z užitninskimi dobrotami na hrbtu. Bo dosti debela in velika udeležba.

V avdienci pri cesarju je bil v torek dvorni svetnik in voditelj goriškega okrajnega glavarstva g. II. grof Attems.

Premeščanje v gozdarski stroki. — Premeščeni so: Gospod Emil Puppis, c. kr. gozdni nadzorni komisar, iz Sinja v Tolmin, g. Viktor Presl, c. kr. okrajni gozdar, iz Postojne v Tolmin, g. Anton Komel, c. kr. okrajni gozdar, iz Tolmina v Gorico, in g. Hubert Di Centa, c. kr. gozdar, iz Gorice v Postojno.

Nameravana jubilejna razstava odpade. — Poročali smo, da se namerava prirediti v naši deželi v praznovo cesarjevega jubileja jubilejna razstava. Ta razstava odpade, ker so pri posvetovanjih odposlanci obeh kmetijskih društev zmagali s svojimi pametnimi predlogi. Mesto razstave se ustanovijo podpore za različne panoge našega gospodarstva. Tako je prav.

Gladé regulacije goranjega toka Soče je bil vložil svoj čas naš poslanec Strekelj široko utemeljeno interpelacijo. — Kakor čujemo, bodo izdelani načrti že v tekočem polletju in obhod bi se vršil morda letošnjo jesen.

V soboto na dijaški koncert! Pričakujemo udeležbe tudi z dežele!

Koncert pri Zlatem Jelenu. — Včerajšnji večerni koncert na vrtu našega hotela Zlati Jelen se je sponesel prav dobro. Vojška godba je pohvalno izvršila svojo nalogo.

Prihodnjo nedeljo bo prvi dopoldanski koncert (matinee) brez vstopnine. — Takih koncerti so bili navadno jako priljubljeni.

V Gradišču ob Soči pripnejo dne 26. t. m. na prsi okrajnemu orožniškemu poveljniku, stražmestru g. Antonu Vatrovcu srebrni zaslužni križec s krono; izvrši se to v občinski dvorani.

Kako se maščuje prvaški župnik Primožič? — Prvaški župnik Primožič je odpovedal v imenu oskrbnštva cerkve na Gradišču potom sodnije M. F. Keršovaru uporabo vrta pod vikarijsko hišo, katerega je imel ta v najemu od cerkve. Zakaj je to storil? Zato, ker je Keršovar volil napredne kandidate pri deželnozbornih volitvah. Taka je politika cerkve in farovžev, katero zagovarjajo klerikalni listi. Pamestni res so tisti ljudje, ki zapuščajo cerkvi zemljišča, da potem z njimi tepe ubogega kmeta. Cerkev bi ne smela sprejemati takih daril, in kar jih ima, naj jih vrne kmetom! Cerkev ni za to tukaj, da bo nabirala zemljišča!

Dragooni pridejo jutri in pojutrišnjem v Gorico in sicer en eskadron jutri okoli 10. dop., drugi v soboto ob istem času. Pridejo po Solkanski cesti.

Podružnica M. D. O. v Biljah vabi svoje člane na občni zbor v nedeljo, 17. t. m. Dnevni red: 1. Razdelitev društvenih knjižic. 2. Predavanje o delavskem podpornem društvu. 3. Stanje blagajne. 5. Volitev novega podpredsednika. 6. Slučajnosti.

Odbor.

Iz spovednice. (Odlomek.) — Spovednik: Kdaj ste bili zadnjič pri spovedi? Grešnik: Dne 2. avgusta lani ob odpustkih. Spov.: Kake liste čitate? Gr. Vse: agrarne, socialne, klerikalne in napredne. Spov. Za kakšno stranko ste zadnjič volili? Gr. Za napredno. Spov. Potem takem ste pristaš Gabrščeka? Gr. Da. Sp. Toda naprednih listov ne smete čitati, so prepovedani. Gr. Zakaj bi bili prepovedani? Spov. Zato, ker hudo lažejo, posebno „Narod“ in „Soča“. Gr. Ne, „Gorica“ laže. Spov. Kako to veste? Gr. Prav lahko. Saj še minule dni je javila opetovano, da sem zver v človeški podobi in brezverec. Spov. Pa saj ne kažete teh znakov. Gr. Upam, da ne. Sodite sami! Spov. Pa kdo jim je to natvezil? Gr. Cerkveni dostojanstvenik, župnik po nekem zasebnem in zaupnem pismu in njega comp. bella. Spov. To je pa neznatno od njega, da zlorablja zaupanje. Gr. Tako menim tudi jaz. Spov. Ste na koga jezni, ali ga sovražite? Gr. Na nikogar — izven njega. Spov. Hvaljen bodi Jezus Kristus! — Rsk je zaloputnil vratica. Gr. Na veke. Amen!

Dijaški koncert v soboto bo jako lep. Tako se nam za- trjuje s povsem merodajne strani.

Samo nemški pečat ima še vedno c. kr. poštino in brzojavno ravnateljstvo v Trstu. Na slovenski tiskovini s slovenskim sporočilom je pritisnjen nemški pečat. To vendar ne gre. To je za nas žaljivo. Slavno ravnateljstvo naj si omisli tudi slovenski pečat za slovenska pisma. Tako bo prav. To pa tudi prav odločno zahtevamo.

Dva nudi zopet pobirata po Gorici miloščino za Madagaskar in Indijo; v kake namene gre tak denar, kdo ve? Kar vedno lažijo okoli po hišah po mestu take nune s križem na prsih ter izvabljajo iz ljudi denar. In vse to z oblastvenim privoljenjem. Če pride kak ubogi rokodelski pomočnik na potovanju poprositi kak vinar, ga prime policaj, če se počasi vleče po cesti sestrin berač ter prosi miloščine, ga cefrajo na policijo ter vržejo iz mesta; take-le nune pa nabirajo svobodno denar po mestu za Madagaskar in Indijo. Mnogo ljudi je tako bedastih, da dajejo denar babnicam v kutah, ker se bojijo, da bi jih zadela nesreča, ako bi jim odrekli podporo; uboge potrobnega človeka, kateremu se bere beda na obleki in obrazu, pa mečejo po stopnicah; tu se nič ne bojijo šibe božje, katera pa naj bi jih zadela, ker kažejo trdo srce nasproti revežu, vsega site nune pa oblagajo z denarjem. Obsojati je tako ravnanje in postopanje oblasti, da pušča raznim nunam pobiranje v najrazličnejše namene, za katerimi pa se skrivajo čisto drugi nameni. To se mora prepovedati. — Kdor ima kaj dati, naj da za domače reveže. Teh je za vsakim voglom dosti.

Nune pa naj gredo, odkoder so prišle, magari na Madagaskar!

Naša dolžnost je, da pose- timo dijaški koncert v kar največjem številu!

Proti užigalicam družbe sv. Cirila in Metoda so nastopili klerikalci z neprimerno srčnostjo in brezvestnostjo s tem, da povsod vsiljujejo svoje strankarske žveplenke, ki naj bi one izpodrinile. Izrabljajo pri tem tudi verska čutila, brez česar ti ljudje seveda ne morejo izhajati. Klerikalne žveplenke, pravijo, so katoliške, Ciril-Metodove pa brezverske! Take umazane konkurence pač še nismo nikdar videli! Tudi strogo verski listi so se podali v boj za ta klerikalni fabrikat. Med njimi je „Cvetje z vrtov sv. Franciška“ pod uredništvom patra Škrabca! Med drugimi stvarmi o molitvah, misijonih itd. priporoča na vse

pretege „naše užigalice“, kot jih imenuje, dotim za Ciril-Metodove še ni imel nikdar nobene priporočilne besede. Taki so naši božji namestniki! Samo strankarstvo jim je mar. Narod in narodnost jim je le takrat briga, kadar upajo imeti korist od tega!

Ponočnih „pevcov“ ne manjka v Gorici. — Kadar se navlečejo „brica“ ali vtipavca, se odpro grla in po cestah in ulicah se razlega petje, ki trga ušesa. Če naleti policija na „pevce“, jih seveda hitro opomni, naj molčijo. Toda mnogo „pevcov“ je tako srečnih, da jih ne zaloti uho postave; ko so že prebudili nekaj ulic, jih pa vendar kje ustavijo. „Pevci“ se seveda le neradi udeležijo. Taki trdovratneži so bili tudi trije mladenci, katere pa so poklicali na policijo ter jim darovali vsakemu po 24 ur zapora. Kalitelje nočnega miru le pošteno kaznovati!

Razne govorice so se bile razširile, ko je umrla 38 letna C. Pahor v Bukovici ob porodu z novorojenčkom. Raztelesenje je sedaj pokazalo, da je umrla naravne smrti.

Ravnateljstvo „Grand hotela Triglav“ v Bohinjski Bistrici se usojna čast občinstvu uljudno naznanjati, da se podjetje odpre v nedeljo 17. t. m. Povodom otvoritve bo svirala ljubljanska mestna društvena godba med table d' hote izbran program in zvečer priredi ista godba specialen umetniški koncert.

Aratirali so v Gorici 25 letno Katarino Sedej iz Idrije ter jo peljali v Gradec, ker jo išče tamkajšnja sodnija; na sumu je, da je tam nekaj ukradla.

V zidu v ulici Torrente v Gorici so našli šolski otroci večjo svoto denarja, ko so iskali kuščarja, ki jim je bil ušel v luknjo. Denarja je par sto kron. Najbrže ukraden denar.

4 pisto na levi roki je odtrgal stroj 5-letnemu K. Stepančiču v Temnici. Zdravijo ga v gorški bolnišnici.

Zgubili so je velik čuvajski pes črne dlake star 1 leto. Pod vratom nosi znamko Komen 207 in sliši na ime „Rizi“. Kdor ga je našel, je naprošen, da ga izroči, ali naznani, kje se nahaja, lastniku Zimicu Rafaelu, Pod-Deskle, p. Plave št. 180., kjer dobi primerno nagrado.

Važao. — Opozarjamo na današnji oglas tvrdke Samuel Heckscher senr. v Hamburgu.

Dobro domače zdravilo. Med domačimi zdravili, katere se uporablja pri prehlajenju itak kot pomirjujoče sredstvo, je najbolj priporočljivo Liniment. Capsici comp. s sidrom (nadmestilo za „Anker-Pain-Expeller“), katero izdeluje Dr. Richterjeva lekarna v Pragi. Cena je nizka: 80 v, K 1:40 in 2:— za steklenico; steklenica je v elegantni skatljici ter označena s sidrom.

Podpirajmo mladino! Tako radi pravimo, da je mladina naš up. Pomagajmo torej, da se izpolni, kar upamo. Podpi- rajmo mladino pri korakih na polju prosvete!

Zveza narodnih društev.

Izleš, kateri sta napravili kolesarski društvi iz Gorice iz Trsta v Nabrežino, je vspel prav povojno. Prišla so tudi društva „Ilirija“, „Pipčarski klub“ in „Pobratim“. Goričane so pričakali z godbo ob 4. pop. Na lepem, senčnatem Nemčevem vrtu je pozdravil dolece predsednik tržaškega kolesarskega društva G. Sirk, zahvalil se je G. Drufovka, predsednik goriskega kolesarskega društva; predsednik „Ilirije“ je prinesel pozdrav častnega člana G. Pezdica, ki je bil službeno zadržan. Vršili so se še drugi govori, na kar se je razvnela prav prijetna zabava. Kolesarjev je bilo okoli 140 navzočih.

Iz Gabrja pri Ajdovščini. — Dne 3. maja imelo je Bralno in pevsko društvo veselico, ki je krasno vspela, tako da vsak, ki se je udeležil, je bil zadovoljen. Burki: „Krčmar pri zvitem rogu“ in „Kmet pred fotografom“ sta se res igrali v popolno zadovoljnost ter sta neprenehoma vzbujali cele salve smeha. Pri teh burkah gre posebna čast G. krčmarju, kmetu pa tudi Mihi. Domači pevski zbor je pel tudi v občo zadovoljnost.

Cela veselica je vspela nepričakovano dobro.

Kmetstvo-izobraževalno društvo v Lokovcu imelo je v nedeljo ob ogromni udeležbi svoj ustanovni občni zbor. Imenom Z. N. D. govorila sta dr. Dinko Puc in dr. Igo Janc. Društvenih članov prijavilo se je takoj 78, ki so si izvolili za predsednika G. Antona Vondino, v odbor pa gg. Jožefa Winklerja, Franca Pod-

gornika, Antona Kuštrina, Štefana Bremca, Franca Bremca in Petra Lebana; kot pred- glednika sta izvoljena gg. Jožef Renko in Janez Humar. — Ustanovi se takoj bralnica in pevski zbor, pozneje tudi knjižnica. — Navdušenje bilo je veliko. V proslavo tega važnega dne streljali so fantje s topi.

Predavanje v Dornbergu. — V nedeljo se je vršilo predavanje v Dornbergu. Predaval je dr. Karol Podgornik: o zemljiških knjigah. Poslušalcev je bilo do 40, kateri so vsi z zanimanjem poslušali izvajanja G. predavatelja.

Veselica v St. Andrežu. — Prihodno nedeljo t. j. 17. t. m. se bo vršila v St. Andrežu veselica tamošnjega bralnega in pev- skega društva v prostorih G. Štefana Lovre- čiča po sledečem vspredu: 1. Zajc: Himna Zvonimira, poje dom. pevski zbor. 2. Farkaš: a) Bodi zdrava domovina b) Kje dom je moj, udarja tamburaški zbor iz Dol. Vrtojbe. 3. Vilhar: Na vrelu Bosne, poje moški zbor društva „Nade“ iz Sovodnj. 4. M. Sachs: Ti osrečiti jo hoti, poje moški zbor bralnega in podpornega društva iz Gorice. 5. Štrukelj: Čevljar, veseloigra v treh dejanjih, igrajo domači diletantje. Med posameznimi točkami svira odelek vojaške godbe iz Gorice. Zače- tek točno ob 3¼. Vstopnina k veselici 40 viu. Sedeži: I. vrste 60 v. II. vrste 20 v. K obilni udeležbi vabi odbor.

Veselica v Gor. Vrtojbi. — Z ozirom, da ima kolesarsko društvo „Gorica“ v zvezi s tržaškim kolesarskim društvom „Balkan“ na binkoštni podeljek v goriskem „Velodromu“ ljudsko veselico, je odneslo društvo „Nape- dek“ svojo veselico na 28. junija, dan pred sv. Petrom in Pavlom. Veselica se priredi ne oziraje se na kakoršnokoli konkurenčno ve- selico isti dan. Prosi se torej slavna društva blagohotnega uvaževanja. Podroben vspre- d se objavi pravočasno. *

Spominjajte se pri vseh pri- likah tudi prepotrebne Z. N. D., ki skrbi za izobrazbo ljudstva!

Trgovsko - obrtne in gospodarske vesti.

Goriško kmetijsko društvo vabi k občnemu zboru, ki se bode vršil dne 29. t. m. ob 10. predp. v hotelu „pri zlatem jellenu“ v Gorici. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo o društvenem de- lovanju. 3. Pretresovanje in odobritev let. računov in bilance za l. 1907. 4. Volitev osr. odbora. 5. Volitev dveh pregledovalcev računov. 6. Slučajnosti. — O pomba: Pri- stop k zborovanju imajo le oni gg. člani, ki so plačali letnino in se izkažejo z dotično izkaznico.

Goriško kmetijsko društvo: Predsednik: Anton Jakončič. Tajnik: Fran Kocijančič.

Okrajna posojilnica v Kanalu, reg. zadruga z neomejeno zavezo, bode imela v nedeljo dne 31. maja t. l. ob 3. uri popoldne v občinski dvorani v Kanalu svoj redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Pri volitvi no- vega odbora mora biti po § 30. društ. pravil navzoč najmanj deseti del zadrušnikov. Ako bi pa tega ne bilo, se vrši eno uro pozneje drugi občni zbor, koji je pa sklepčen ob navzočnosti vsakojakega števila zadrušnikov. Vabi se vsled tega k obilni udeležbi. Na- čelstvo.

Vipavski čebelarji se vabijo k ustanovnemu shodu „Vipavske čebelarke podružnice“, ki se bo vršil 17. t. m. ob 3. pop. v Vel. Zabljah pri Kosovelu.

Zavarovanje proti ujamu. — Na shodih naše stranke se večkrat povdarja potreba zavarova- nja proti ujamu. V parlamentarnem odseku je bila včeraj v seji na razgovoru točka: pri- silno zavarovanje proti požaru. Velik del od- sekovih članov se je zavzemal za uvedbo prisilnega zavarovanja proti toči, ker neka- tere kronovine trpe silno od toče in drugih elementarnih nezd. Oglasil se je za besedo tudi poslanec Štrukelj, ki je priporočal, naj se pozove vlado, da pripravi tak zakon. Predlog je bil v odseku sprejet. Vlada torej predloži tak zakon.

Kako podpirajo čehi domačo industrijo. — Splošno je znano, da se češki narod strogo ravna po geslu „Svoji k svojim“ in da je ravno s tem najbolj pospešil razvoj češke narodne industrije. Po vsakem predmetu, ki ga je pričel izdelovati češki obrtnik ali po- djetnik, je z veseljem seglo na sto in stoti- soče rok in v kratkem se je tako vdomačilo v čeških obiteljih mnogo najraznovrstnejših čeških izdelkov, narodni industriji pa je bil s tem zagotovljen obstanek in temelj za naj-

lepšo bodočnost. Posnemanja vreden vzgled so nam podali čehi pri kupovanju kavne primesi (cikoriije), katere uporaba je danes razširjena povsod. Pred približno desetimi leti še ni bilo nobene večje češke tovarne za izdelovanje kavnih surogatov in so bila ve- ina vsa podjetja te vrste v nemških rokah. Ko pa se je ustanovila v Kolínu velika češka tovarna za kavne primesi, so pričeli češki trgovci s tako vneto uvajati izdelke tega podjetja, da se je morala nemška konkurenca v kratkem umakniti. Tudi slovenskim trgov- cem se baš pri tem predmetu nudi lepa pri- lika, da koristijo domači stvari in naročajo izdelke iz Prve jugoslovanske tovarne za kavne srogate v Ljubljani, katere lastnik je G. Ivan Jebač, ter priporočajo svojim odje- malcem predvsem izvrstno „Zvezdno“ kavno primes, ki prav nič ne zaostaja za podobnim nemškim blagom. Od te tvrdke imajo razna narodna društva lepe koristi, ki bi se znatno povečale, ko bi vsaka Slovenka kupovala ta izdelek. Tudi društvo slov. književnikov in časnikarjev je zopet prejelo od omenjene tvrdke znesek 100 K ter ob tej priliki vsakemu zavednemu Slovincu priporoča njene izdelke.

Politični pregled.

Poslanska zbornica. — Posl. Marani je predložil interpelacijo na ministra za trgovino radi letnih dopustov za poštne uradnike v mestu goriskem. Posl. Pernerstorfer in tova- riši so predložili interpelacijo na ministra za nauk radi suspenzije predavanj profesorja Wahrunda. Interpelacija pravi, da je sklep juridične fakultete v Inomestu, da se preda- vanja prof. Wahrunda zaustavijo, provzročil veliko razburjenje ne le med dijaki in pro- fesorji, ampak tudi med prebivalstvom. Ne glede na škodo, ki jo trpe dijaki, ki so ob- vezani pohajati predavanja o kanoničnem pravu, pomenja ta suspenzija kazni profesorju in prvi korak do odstranjenja moža, ki ni klerikalcem po godu. Ni izključeno, da je bil ta sklep storjen po vplivanju vlade, ki se je očitno dala prestrašiti od terorističnih gro- ženj klerikalnih agltatorjev in ki sedaj tem poslednjim gladi pota k prisvajanju vseučil- lišč, kakor so je klerikalci že napovedali. In- terpelacija nadaljuje: To postopanje vlade pomenja atentat na svobodo vede in svobod- nega znanstvenega pouka, zajamčenega od konstitucionalnih zakonov. Dogodki zadnjih dni so dokazali, da je redni pouk v visokih šolah v nevarnosti po takih zakonitih odred- bah. Iz teh vzrokov vprašujejo interpelantje ministra, kaj vse je storila vlada v zadnjih tednih, da je juridično fakulteto v Inomestu dovedla do tega, da je suspendirala preda- vanja profesorja Wahrunda in kaj misli storiti minister v zaščito avtonomije viših učnih zavodov in svobode vede pred grožnja- mi in intrigami klerikalne stranke?

Nujni predlog za povišanje vojaškega kontigenta je sprejet z 280 proti 136 glasom.

Razne vesti.

Toča je napravila v Rovinju in okoli velikansko škodo. V daljavi nad 7 km je vse potolčeno. Padala je toča debela kakor orehi.

Lopoga kateheta imajo v Miljah pri Trstu. Z deklaracijo je uganjal v šoli take reči, da so se bale hoditi v šolo. Sedaj je prišel velik skandal in pohujšanje na dan.

Poklenstvo vojaštva in crožništva. — Kakor je sedaj določeno, se dne 30. t. m. v ce- sareki palači poklonita cesarju vojaštvo in orožništvo.

K smrti je obsedilo grasko porotno sodišče 28 letno dekle Lizo Šunko iz Vurberka pri Ptuj, ker je vrgla svojo 3 letno nezakonsko hčerko v Muro, da je utonila.

Potresna sunka so čutili 12. t. m. po ce- lem Zg. Štajerskem v smeri od juga proti severu. Posebno močna sta bila sunka v Št. Lamprehtu in v mestu Murau.

V ječah v Jekaterincastru je nastal upor med jetniki. 29 jetnikov je bilo ubitih, ko so hoteli pobegniti. — V Kijevskih ječah je polovica jetnikov obolelo za legarjem. V bol- nišnici je nad 500 bolnikov. V enem mesecu jih je umrlo 200.

„Sava“ društvo svobodomiselnih slovenskih aka- domikov na Dunaju naznanja, da se vrši nje II. redni občni zbor v soboto dne 16. t. m. v prostorih restavracije „zum Magistrat“ (I. Lichtenfelsstr. 2.). Začetek točno ob ¼ 8. uri zvečer. — Svobodomiselni slovanski gostje dobrodošli!

Prva goriška tovarna umetnih ognjev

s strojnim obratom izdeluje: rakete,
bengalične ognje, rimske sveče,
kolesa itd. itd.

Posebnost: **papirnati topiči.**

Nadalje priporočila: jubilejne transpa-
rente v velikosti cm 120 x 200 s
podobo cesarjevo in v velikosti cm
100 x 150 z monogramom.

Ferd. Makuc

pooblaščen in priznan pyrotehnik
Gorica, tekališče Frana Jos. 34.

Iz prijaznosti se sprejemajo naro-
čila tudi v kavarni „Dogana“ tik
sodnijske palače.

Proda se v Gorici hiša

z večletno gostilno
dvoriščem, vrtom in zemljiščem.

Ista je na zelo pripravnem
kraju in v najboljšem stanju.
Ugodno obrestovanje.

Več se poizve pri g. Lebanu
Št. Peterska cesta šte. 7. —
pritičje.

Preselitev.

Podpisani uljudno naznanjam slav. ob-
činstvu, da sem preselil z današnjim dnevom
svojo krčmo nahajajočo se v Rabatišču
šte. 16

na Tržaško cesto šte. 64
nasproti vojašnici domobrancev.

Na razpolago je gg. gostom krasno
igrišče za kroglaenje. — Zagotavlja točno
postrežbo in dobra vina, priporočam se sl.
občinstvu za mnogobrojen obisk.

Lasič Ant., gostilničar.

Andrej Fajt pekovski mojster

v Gorici Corso Franc. Eiss. št. 2.

Filijalka v Dornbergu.

Sprejema naročila vsakovrstnega
peciva, tudi najfinejšega, za nove
maše in godove, kolače za bir-
mance, poroke itd. Vsa naročila
izvršuje točno in natančno po želji
naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke,
fino pecivo, fina vina in likerje
po zmernih cenah.

Za veliko noč priporočila goriške
pince, potlice itd.

Zahvala.

Vsi onim, kateri so sprejeli k večnemu počitku
prerano nam umrlega gospoda

Augusta Schlegl

kakor tudi vsem, kateri so nam poslali sožalje ali
na drug način častili spomin preblagega pokojnika,
izrekamo tem potom najtoplejšo zahvalo.

Dalje prosimo vse one, katere nismo neposredno
obvestili o britki izgubi, da nam z ozirom na ne-
nadni in težki udarec, ki nas je zadel, blagohotno
oprostite pomoto.

ŠTURIJE, dne 12. maja 1908.

Žalujoči ostali.

Skrbite za bodočnost!

Najugodnejše zavaruje „Prva češka splošna delniška
družba za zavarovanje na življenje v Pragi“; edina slo-
vanska delniška družba te stroke.

Novodobni zavarovalni pogoji, zmerni tarifi za razna prak-
tična življenska zavarovanja.

V ustanovnem letu 1900. je bilo podanih ponudb na zava-
rovani znesek K 122.000 v letu 1907. pa za K 10.413 800,
kar najbolj dokazuje o razvoju zavoda in zaupanju katerega uživa.

Ponudbe sprejema in daje vsa tozadevna pojasnila

zastopnik za Goriško

JOS. ROVAN

komisijsko & agencijsko podjetje
v Gorici, Stolni trg št. 9.

V izpopolnitev organizacije sprejme se v vseli večjih krajih
Goriške delavne sotrudnike kot krajevne zastopnike pod ugodnimi
pogoji. Dotične ponudbe nasloviti je na zastopnika za Goriško.

Naznanilo.

Naznanjam slav. občinstvu, da sem otvoril v
Rabatišču št. 22

zalogo

koruze, ovsa, otrobi, fižola in drugih deželnihi pridelkov.

Priporočam se slav. občinstvu za obilen obisk
in zagotavljam točno postrežbo in zmerne cene.

Z odličnim spoštovanjem

Peter Gruden.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga s neomejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo „Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici“ je z ozirom na
premenjena in dne 29. decembra 1905. v zadrugi register vpisana pravila, pri skupni
seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po
2 kroni na mesec za vsake 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi
na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradnih
1/2% prispevka v posebno rezervno za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4 1/2%,
večje, stalno naložene pa po dogovoru.

Delaži so dvojni: opravični po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih „Soča“ in „Primorje“.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil,
naj se oglasi v zadrugi uradu v „Trgovskem domu“.

Načelstvo in nadzorstvo.

Poprava in komisijska
zaloga dvokoles in št-
valnih strojev pri

BATJELU

Gorica

Via Duomo 3-4.

Prodaja tudi na mesečne
obroke.

Geniki franko.

Stara dvokolesa se emajlirajo po ceni
z ognjem.

Odlikovana pekarija in sladčičarna

Karol Draščik

v Gorici na Kornu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfi-
nejšega peciva, torte, kolače za birmance
in poroke, odlikovane velikonočne
pinice itd.

Prodaja različna fina vina in likerje
na drobno ali v originalnih butelkah
Priporočila se slavnemu občinstvu za mnogo-
brojna naročila ter obljublja solidno postrežbo

po jako zmernih cenah.

Največji sitek
Mark 600.000

Naznanilo
sreče.

Za dobitke garan-
tira država

Vabilo k udeležbi

dobitnih šans

pri denarni loteriji, za katero garantira država
Hamburg in pri kateri je

9 milijonov 841.476 Mark dobitkov.

Glavni dobitki te prekristne denarne loterije
so sledeči: Največji dobitek je v srečnem slučaju
600.000 Mark.

Premija	1 dobitnik	2 dobitnik
300.000 Mk.	1	1
200.000 Mk.	1	1
100.000 Mk.	1	1
50.000 Mk.	1	1
25.000 Mk.	1	1
10.000 Mk.	1	1
5.000 Mk.	1	1
2.000 Mk.	1	1
1.000 Mk.	1	1
500 Mk.	1	1
250 Mk.	1	1
100 Mk.	1	1
50 Mk.	1	1

V celotnem obsegu loterije, katere je 7 razredov
razvrstena 100.000 srečk s 48.495 dobitki v 8
premijskih, tako da vsaka približno polovica vseh
srečk z gotovostjo zadeli.

Največji dobitek 1. razreda znaša v srečnem
slučaju 50.000 Mark ter se zviša v 2. razreda na
55.000 Mark, v 3. razreda na 60.000 M., v 4. na
65.000 M., v 5. na 70.000 M., v 6. na 80.000 M.
in v 7. na 90.000 M.

Srečkanje je postatno določeno.

Cene srečkam 1. razreda so sledeče:

cela orig. srečka M. 6 — ali K 7 —
pol " " " 3 — ali K 3.50
četrt " " " 1.50 — ali K 1.75

Vloge za ostale razrede, kakor tudi natančno
določilo dobitkov je razvidno iz uradnih z državnim
grbom opremljenih srečkovnih listin, katere razpo-
šiljam na zahtevo zastoj in poštnine prosto.

Vsak udeležene loterije dobi takoj po dovr-
šenem srečkanju uradno listino, ne da bi jo moral
sele zahtevati.

Izplačevanje in določanje dobitkov
se oskrbi strogo tajno.

Naročila sprejemam proti povzetju ali pa
proti naprej plačilu.

Oglasi se je torej v svrhu naročil predsto-
ječega srečkanja takoj, ali pa vsaj do

21. maja.

zaupno na naslov:

Samuel Heckscher senr.

Bankgeschäft v HAMBURGU.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Račtelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče viračarkega in drobnega
blaga ter tkanila, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čuljarje.

Svetinjice. — Rožni venel. — Mašne
knjižice.

Mašna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in delitje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje,
krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih
ter na deželi. 2 35-8

Varstvena znamka: „Sldro“
Einiment. Capsici comp.
Nadomestek za

Anker-Pain-Expeller

je povsod pripoznano kot najboljšo
sredstvo proti prehlajenju itd. Za ceno
80 vin., K 1.40 in 2.— se dobi po
vseh lekarnah. Pri nakupu tega tako
priljubljenega domačega zdravila se je
posluževati le originalnih steklenice v
škaflih z našo varstveno znamko „si-
dro“ ker le tako je zagotovljeno, da
je izdelek pravi.

Dr. RICHTERJEVA LEKARNA
k „sldro“ levu“ v Pragi
Elisabethgasse šte. 5 nova.
Dnevno razpoložljiva.